

man kan omgaa Forsætningen ved at udstede en provisorisk Finantslov, naar der ingen Penge er i Kassen, og naar forskjellige andre Ting af den Slags kunne nævnes uden at vække en almindelig dybt følt Indignation i hele Folket, ja, naar det endog synes, som om saadanne Ytringer blive optagne med et vist Velbehag hos Udstillige, der staa de Regjerende nær, saa siger jeg, staa vi i alt Fald ikke fjernede fra Forsøg i denne Retning fra det, man kalder „fra oven“, fra visse Lag i Samfundet, end fra saadanne Forsøg fra den anden Side. Men hvad enten Bevægelsen sker fra den ene eller fra den anden Side, mener jeg, at Hæren har en Opgave indadtil, nemlig at værne om den Lovlige Orden, og jeg tror, at det Folk, som elsker sin Frihed ret og ikke vil, at dens Bevarelse skal være lige som en Naadeslag, ogsaa vil hævde, at enhver Mand, som har sin Frihed kjær, tillige skal have erhvervet Gøne til at forsvare den, navnlig gennem den Institution, som ogsaa skal forsvare Landet mod de ydre Fjender. Naar Maalet ubiides for den ene Del af vort Forsvarsvæsen — jeg kommer strax til den anden Del, jeg beder ærede Medlemmer have Taalmodighed — da tror jeg, at vi for dette Maal ikke alene ikke kunne faae noget Bedre, men at vi absolut maa fordrø at gaa i Retning af Militis. Om vi kunne naae at gjøre Skridtet helt ud, eller om vi atter skulle tage til Tætte med et yderligere Skridt derhen imod, derom tør jeg ikke dømme, men de foreliggende Forsvarsløvsforslag — det ene er jo forhandlet, det andet forhandles nu — gaa ikke i den Retning, de gaa i Retning af at gjøre det Hele ligesom mere konstant i modfat Retning, de forlange ikke mindre end 400 faste Embeds- og Bestillingsmænd mere end hidtil. Hvorvidt dette kan forliges med Udviklingen af en Folkevæbning, skal jeg ikke tale om, de herhen hørende Bestemmelser savnes i de foreliggende Lovforslag; men det forekommer mig, at dersom Ansvuelserne hos Folkerepræsentanterne gaa i Retning af Folkevæbning, kan man ikke gaa med Forslagene i andre Retninger efter de foreliggende Bestemmelser. Man har sagt, at naar vi her tale om disse Love, saa tale vi selvfølgelig kun sagligt og ikke om det Personlige — dette blev yttret under de tidligere Forhandlinger af et beslægtet Lovforslag — og derimod kan der Intet indvendes. Man kan mene, at det er saglig nødvendigt at faae denne Forandring og Forøgelse af Personalets Stilling og Antal; men jeg skal da ikke sige Andet end, at selve Gjenstanden da i ethvert Fald bliver en saadan Sammenblanding af det Saglige og det Personlige, at, om end ubehøvet, kan et eller andet Medlem, der strider for Forslaget, komme til at stride for det Personlige og ikke blot for det Saglige. — Naar vi nu gaa i Retning af Militis, er det min Formodning, at vi med en betydelig mindre finansiel Byrde vilde kunne anlagge vort Hærvæsen, og vi vilde da derigjennem faae Midler

tilovers til at komme til at udvikle Flaaden. En staaende Hær efter dette Hærforslag gjør os det ikke muligt at udvikle Flaaden med de finantsielle Kræfter, vi raade over, men kunne vi blive enige om at anlægge Landhæren i Retning af Folkevæbning, ville vi kunne faae Midler tilovers til yderligere at udvikle Flaaden. Nu har man talt om for Landets Forsvars Bedkommende at anlægge en Fæstning ved Kjøbenhavn, som berørt ogsaa af den ærede sidste Taler. Der er forskjellige Fordringer ogsaa i den Henseende, og skjøndt vi have hørt den ærede Krigsminister udtale sig saaledes, at man ikke kan antage, at han er stemt for en stærk Befæstning omkring Kjøbenhavn efter de nyere videnskabelige Krav, saa ligger der dog ikke deri nogen Betyrrelse — eller hvad man vil kalde det — for, at andre Ansvuelser, der gaa i sit modfat Retning af den ærede Krigsministers, ikke skulde komme frem og vinde en saadan Indflydelse, at vi kom til at staa ligeoverfor dette Forhold. En Befæstning omkring Kjøbenhavn, selv om man tænker sig det muligt efter vore Kræfter og vor Stilling, vil utvivlsomt, naar Anlægget af en saadan skulde svare til sit Maal, nemlig i en væsentlig Grad at beskytte Kjøbenhavn mod et Bombardement og i alt Fald at kunne holde den i en temmelig lang Tid, ikke kunne anlægges — jeg har hørt Sagkyndige yttre det og tvivler ikke om, at det er rigtigt — for en Sum af under 30 Millioner monteret og i Orden. Og hvormeget skal der til den aarlige Vedligeholdelse? Og hvorledes vil man tilveiebringe Personellet til denne Fæstning, og hvorledes vil man forsyne en Hovedstad, der ligger paa en Udynt af Landet, saaledes med Levnetsmidler, at den er istand til at holde sig mod et Bombardement eller en Beleiring, som skulde være i alt Fald i længere Tid? Jeg stiller mig ligeoverfor denne Rante om de 30 Millioner og tænker mig Muligheden af, at den kunde gennemføres. Det er 1½ Million aarlig i Rente — jeg taler ikke om Vedligeholdelsesomkostningerne. Dette vilde efter min Opfattelse være en overordentlig Demsto paa vor hele øvrige Udvikling. Men dernæst er det min Overbevisning, at, vilde og kunde man nogenstinde gaa til en saadan Udgift og til andre Udgifter til Befæstningsvæsenet, hvorved man troede sig nogenlunde tryk, uden noget Dieblis i Virkeligheden at være betrygget, saa var dette saa godt som galere end Intet. Tænker man sig Muligheden af en saadan Udgift, vilde det da ikke være langt naturligere end at gjøre dette f. Ex. at bygge et Skib for de 1½ Million eller 2/3 Skib aarlig for de Penge, der her forlanges. Ganste vist, dette kræver ogsaa, at Omkostningerne forøges, men jeg er dog tilbøjelig til at tro, at vi for Renten af disse Midler vilde faae et ganske andet Forsvar af vort Land end ved Forterne omkring Kjøbenhavn. Min Betragtning af dette